

* 0 1 - 0 0 9 - 0 0 1 2 2 9 *

DI-009-001229

Seat No. _____

B. R. S. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May - 2015

Gujarati - ELT - 8 - 241

Faculty Code : 009

Subject Code : 001229

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : (૧) માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો.

(૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સામે દર્શાવેલ છે.

1 M.C.Q.

20

(1) કવિ પ્રેમાનંદ ક્યાંના વતની હતાં ?

(અ) અમદાવાદ

(બ) વડોદરા

(ક) મુંબઈ

(ડ) નડિયાદ

(2) પ્રેમાનંદના દાદાનું નામ શું હતું ?

(અ) ભીમદેવ

(બ) રામદેવ

(ક) જયદેવ

(ડ) કામદેવ

(3) નીચેનામાંથી કયું ઘટકતત્ત્વ આખ્યાનનું અંતરંગ તત્ત્વ છે ?

(અ) સમકાલીનતા

(બ) આરંભ

(ક) કડવું

(ડ) વલણ

(4) પ્રેમાનંદના આખ્યાનમાં મોટે ભાગે પહેલા કડવામાં કયો રાગ હોય છે ?

(અ) કેદારો

(બ) મલ્હાર

(ક) આલાપ

(ડ) દાદરો

- (5) પ્રેમાનંદે પોતાના આખ્યાનોમાં કેટલાં છંદની દેશીઓનો વ્યાપક વિનિયોગ કર્યો છે ?
- (અ) બે (બ) ત્રણ
(ક) ચાર (ડ) પાંચ
- (6) દેવોને દમયંતીના સ્વયંવરમાં જવાની પ્રેરણા કોણ આપે છે ?
- (અ) નળ (બ) ઈન્દ્ર
(ક) રાજા (ડ) નારદ
- (7) 'નળ' રાજાને નારીનો વિશ્વાસ ન કરવાની સલાહ કોણ આપે છે ?
- (અ) નારદ (બ) હંસ
(ક) દેવો (ડ) ભાનુમતી
- (8) દમયંતીની માસીનું નામ શું હતું ?
- (અ) રાજમતી (બ) વીણાવતી
(ક) ભાનુમતી (ડ) કર્ણાવતી
- (9) નળ-દમયંતી કેટલા વર્ષ વનવાસ અને કેટલા વર્ષ અજ્ઞાતવાસ ભોગવે છે ?
- (અ) ૩-૩ (બ) ૪-૪
(ક) ૫-૫ (ડ) ૬-૬
- (10) આખ્યાનના પૂર્વાર્ધમાં નળની સભામાંથી કોણ અંતર્ધાન થઈ જાય છે ?
- (અ) હંસ (બ) દેવ
(ક) નારદ (ડ) નાગ
- (11) 'નળ' ને શેનો અગ્નિ પીડવા લાગે છે ?
- (અ) પ્રેમનો (બ) કામનો
(ક) વહેમનો (ડ) વિરહનો
- (12) યુધિષ્ઠિરને નળ-દમયંતીની કથા કયા ઋષિ સંભળાવે છે ?
- (અ) વાલ્મીકિ (બ) બૃહદશ્વ
(ક) વામદેવ (ડ) જામદગ્નિ

- (13) નળ રાજાના પિતાનું નામ શું હતું ?
- (અ) વીરસેન (બ) બાહુક
(ક) રામસેન (ડ) તાનસેન
- (14) નળનું બદલાયેલ રૂપ (કુરૂપ) પછીનું નામ શું હતું ?
- (અ) નૈષધપતિ (બ) ભીમક
(ક) પુષ્કર (ડ) બાહુક
- (15) 'જાઓ કહું તો મારી જીભડી કાપું' આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
- (અ) દમયંતી (બ) હંસ
(ક) નળ (ડ) ભીમ
- (16) 'નળ-દમયંતી' કથાનો ખલનાયક કોણ છે ?
- (અ) બાહુક (બ) ઋતુપર્ણ
(ક) ભીમક (ડ) કળિયુગ
- (17) 'નળાખ્યાન' નો મુખ્ય રસ કયો છે ?
- (અ) હાસ્ય (બ) કરુણ
(ક) ભયાનક (ડ) વીર
- (18) દમયંતીના સ્વયંવરમાં કેટલાં દેવ આવ્યા હતાં ?
- (અ) બે (બ) ત્રણ
(ક) ચાર (ડ) પાંચ
- (19) 'નળ' ને હંસ કઈ શીખામણ આપે છે ?
- (અ) યુદ્ધ ન કરવાની (બ) રમત ન રમવાની
(ક) ધૂત ન રમવાની (ડ) સ્ત્રી સંગ ન કરવાની
- (20) 'મૂકી ચંદન કા વળગે બાવળીયે ?' આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
- (અ) દમયંતી (બ) નળ
(ક) પ્રેમાનંદ (ડ) દેવો

- ૨ 'આખ્યાન' એટલે શું ? તે જણાવી 'આખ્યાન'નો ઉદ્ભવ - વિકાસ આલેખો. ૧૦
- ૩ પ્રેમાનંદના જીવન-કવનનો પરિચય કરાવો. ૧૦
- અથવા**
- ૩ 'નળાખ્યાન'ની કથાનો ઉદ્દેશ શું છે ? તે સ્પષ્ટ કરી પ્રેમાનંદને મળેલી સફળતાની ચર્ચા કરો. ૧૦
- ૪ 'નળાખ્યાનમાં' પ્રતીત થતી પ્રેમાનંદની રસનિરૂપણ અને રસક્રાંતિની કલાનો પરિચય કરાવો. ૧૦
- અથવા**
- ૪ 'નળાખ્યાન'માં પ્રતીત થતી પ્રેમાનંદની ગુજરાતીતા સદૃષ્ટાંત જણાવો. ૧૦
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૦
- (૧) નારદ
- (૨) ઋતુપર્ણા
- (૩) દમયંતી
- ૬ 'નળાખ્યાન' માં હંસે કરેલું દમયંતીનું રૂપ વર્ણન સવિસ્તર જણાવો. ૧૦